

FICIL
RAISE THE BAR!

Rīgā, 2024. gada 28. novembrī
Nr. 51/2024

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

Par Latvijas būvniecības nozares stratēģiju 2025-2030

Ārvalstu investoru padome Latvijā (turpmāk – FICIL) augstu novērtē Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas (turpmāk – Ekonomikas ministrija) ieguldīto darbu, izstrādājot “Būvniecības nozares attīstības stratēģija 2025.–2030. gadam” projektu (turpmāk – Stratēģija). FICIL īpaši uzsver pārdomāto pieeju dokumenta veidošanā, kurā definētie stratēģiskie mērķi ir būtiski gan nozares, gan valsts attīstībai kopumā. FICIL ir pārliecināts, ka Stratēģija var kalpot kā transformējošs solis, kas veicinātu ilgtspēju, optimizētu būvniecības nozares darbības procesus un skaidri noteiktu prioritāros jautājumus turpmākajai attīstībai.

FICIL kopumā atbalsta Stratēģijas iezīmētos attīstības virzienus, uzskatot, ka tie ir arī cita starpā būtiski uzņēmējdarbības veicināšanai. Tomēr, lai nodrošinātu efektīvu un ilgtspējīgu būvniecības nozares attīstības īstenošanu, FICIL vēlas vērst uzmanību uz vairākiem ieteikumiem, kas varētu uzlabot Stratēģijas izstrādi un realizāciju.

1. Stratēģijas vispārīgums un KPI trūkums

FICIL uzskata, ka Stratēģija, lai arī sniedz vispārēju skatījumu uz vēlamu nozares attīstību, ir pārāk vispārīga, tā kā tajā tiek aprakstīti procesi, bet nav skaidri definētu un konkrētu uzdevumu un ieskicētu soļu, kas ļautu sasniegt Stratēģijas izvirzītos mērķus. Šobrīd tie ietver, bet neaprobežojas ar tādiem procesu raksturojumiem kā “*inovāciju ieviešana, produktivitātes sekmēšana, nozares reputācijas veidošana*”. Stratēģija būtu jāpapildina ar detalizētākiem mērķiem un rīcības plānu, kurā ietverti konkrēti, izmērāmi rādītāji jeb KPI (galvenie darbības rādītāji). Šie KPI jāsaista ar svarīgiem sektora attīstības mērķiem, piemēram, produktivitātes palielināšanu, konkurētspējas uzlabošanu, birokrātijas mazināšanu, zaļās ekonomikas iniciatīvām un ēnu ekonomikas samazināšanu.

FICIL uzskata, ka bez konkrētiem mērķrādītājiem un skaidriem soļiem būs ļoti grūti novērtēt Stratēģijas panākumus un tās īstenošanas efektivitāti, veikt nepieciešamās korekcijas, kā arī nodrošināt, ka nozarei ir skaidra virzība uz ilgtermiņa attīstību.

2. Atbildīgo institūciju sadalījums un rīcības plāns

FICIL uzskata, ka Stratēģijā nav skaidri norādīts atbildīgo institūciju sadalījums un nav precizēts, kā tiks īstenoti izvirzītie mērķi un uzdevumi. Ir būtiski skaidri noteikt, kuri konkrēti izpildvaras pārstāvji, ministrijas vai citas atbildīgās institūcijas būs atbildīgas par katru no Stratēģijā iekļautajām jomām. Pašlaik ir norādītas tikai Ekonomikas ministrijas aktivitātes, kas neaptver visu nepieciešamo institūciju iesaisti.

3. Nepietiekama uzmanība birokrātijas samazināšanas jautājumam

Stratēģijā nepietiekama uzmanība tiek pievērsta birokrātijas samazināšanai būvniecības nozarē, kas ir būtisks šķērslis uzņēmējdarbības attīstībai būvniecības nozarē. FICIL uzskata, ka pārmērīga birokrātija bieži vien kavē uzņēmēju darbu, palēnina projektu īstenošanu un rada lieku administratīvo slogu, kas samazina nozares efektivitāti un konkurētspēju. Būvniecības sektorā ir nepieciešami skaidri, vienkārši un efektīvi regulējumi, kas nodrošinātu ātru un elastīgu darbības procesu, kā arī atvieglotu ikdienas procesus un aktivitātes. Samazinot birokrātiju, uzņēmējiem būtu vieglāk koncentrēties uz inovācijām, produktivitātes uzlabošanu un ilgtermiņa attīstību, nevis tērēt lieku laiku un resursus sarežģītu administratīvo prasību izpildei. Īpaša uzmanība jāpievērš pašvaldību patvaļas mazināšanai būvniecības ieceres saskaņošanas procesā. Lai šo procesu efektīvi virzītu, ieteicams izstrādāt konkrētus pasākumus un plānus, kas ietvertu termiņus, atbildīgās institūcijas un precīzus soļus birokrātijas mazināšanai. Tas savukārt palielinātu investīciju pievilcību, veicinātu nozares izaugsmi un stiprinātu valsts ekonomiku. Šobrīd Stratēģijā birokrātijas mazināšanu piemin vien kā garāmejojot, bet tai jāpiešķir daudz lielāka loma.

4. Ēnu ekonomikas apkarošana

Stratēģijā nepietiekama uzmanība tiek pievērsta ēnu ekonomikas apkarošanai būvniecības nozarē, kas būtiski ietekmē nozares ilgtspējību un konkurētspēju. Ēnu ekonomika ne tikai samazina valsts budžeta ieņēmumus, bet arī veicina negodīgu konkurenci, radot nevienlīdzīgus apstākļus uzņēmumiem, kas ievēro likumus. Šāda prakse bremsē nozares attīstību, apdraud būvniecības kvalitāti un samazina nozares reputāciju gan vietējā, gan starptautiskajā tirgū.

FICIL uzskata, ka būvniecības stratēģijā prioritāri jāiekļauj konkrēti pasākumi ēnu ekonomikas mazināšanai, kā arī jānosaka skaidri KPI, lai efektīvi uzraudzītu progresu un nodrošinātu konkurētspējīgāku nozari.

5. Zaļās ekonomikas virzība un aprites ekonomika būvniecībā

Zaļā ekonomika un ilgtspējīga attīstība ir svarīgas būvniecības nozares prioritātes, taču Stratēģijā nav pietiekami uzsvērti iespējamie būvniecības sektora ietekmes mazināšanas veidi, piemēram,

ēku energoefektivitātes uzlabošana un būvmateriālu otrreizējās izmantošanas veicināšana, kas ir būtiski elementi aprites ekonomikas attīstībai. FICIL uzskata, ka ir jāizstrādā skaidri pasākumi, kas nodrošina nozares pakāpenisku pielāgošanos zaļajam regulējumam un ES iniciatīvām šajā jomā. Vienlaikus FICIL norāda, ka nav pieļaujama atsevišķo būvmateriālu un/vai risinājumu administratīvā lobēšana zaļās ekonomikas vārdā, kā piedāvāts Stratēģijas 2.3.4. un 2.3.5. punktos. Galvenais klimatneitralitātes nodrošināšanas princips ir “oglekļa pēdas” samazināšana būves dzīves ciklā. Tostarp, šī jautājuma ietvarā FICIL lūdz vērst uzmanību FICIL iepriekšējā vēstulē¹ izteiktajiem priekšlikumiem un, konkrēti, sadaļai “Ilgtspēja”.

6. Iepriekš sniegtie priekšlikumi

FICIL atzīmē, ka Stratēģijā nav tikuši ņemti vērā iepriekš FICIL sniegtie priekšlikumi, kuri FICIL ieskatā ietver būtiskus un nozarei nozīmīgus ieteikumus. Lūdzam atkārtoti pievērst uzmanību sniegtajiem komentāriem un priekšlikumiem, kas tikuši izteikti gan rakstiski, gan mutiski iepriekšējās sanāsmēs un konsultācijās (tai skaitā saistībā ar birokrātijas mazināšanu), un apsvērt to iekļaušanu stratēģijā.

7. Latvijas būvniecības eksporta potenciāls un iekšējais tirgus

Saskaņā ar Stratēģijas 15. lappusē norādīto, “Latvijas būvniecības pakalpojumu eksports (neieskaitot arhitektūras un inženiertehniskos pakalpojumus) pēdējās desmitgades laikā ir būtiski (6 reizes) palielinājies – no 62 milj. EUR 2011. gadā līdz 361 milj. EUR 2023. gadā.” Šis ir nozīmīgs sasniegums, taču jāpievērš uzmanība tam, ka liela daļa būvniecības uzņēmumu ir pārorientējušies uz eksportu tādu apstākļu ietekmē kā vietējā tirgus birokrātija, ēnu ekonomika, darbaspēka trūkums un neskaidri naudas plūsmas riski. Vienlaikus tiešo investīciju apjoms Latvijas būvniecības nozarē kopš 2011. gada absolūtos ciparos ir krities par 24%, 2023. gadā sasniedzot 367 milj. EUR, un šis kritums Stratēģijā raksturots kā “mērens”. FICIL norāda, ka izmaksu inflācija šajā pārskata periodā sastādīja ap 50% (gan kopējā izmaksu inflācija pēc CSP datiem, gan būvniecības izmaksu inflācija, skat. 4. att. Stratēģijas pielikumā) un indeksētais investīciju kritums sastāda ap 46%, kas drīzāk raksturojams kā ļoti būtisks.

Lai gan eksporta attīstība ir svarīga teorētiskā perspektīvā, pašreizējā situācija rāda, ka būvniecības nozare pat ir pārmērīgi orientēta uz eksportu, un tas apdraud vietējā tirgus kapacitāti un iespēju īstenot apjomīgus projektus gan privātajā, gan publiskajā sektorā. Pirms paplašināt eksporta potenciālu, kā tas ir izvirzīts Stratēģijas mērķos, ir būtiski risināt vietējā tirgus izaicinājumus, lai uzņēmēji būtu motivēti strādāt arī Latvijā, nodrošinot nozares ilgtspējīgu attīstību gan iekšzemē, gan ārējos tirgos.

8. Produktivitātes celšana un darbaspēka pieejamība

Stratēģijā izvirzītie mērķi par produktivitātes, konkurētspējas un kapacitātes celšanu nav balstīti konkrētos pasākumos, kas risinātu nozares būtiskās problēmas, piemēram, darbaspēka trūkumu,

---

¹ Pielikums Nr.1.

nepietiekamu kvalifikāciju un resursu deficītu. FICIL iesaka pievērst uzmanību darba tirgus izaicinājumiem, veidojot atbalsta mehānismus darba spēka mobilitātei un kvalifikācijas celšanai.

Turklāt FICIL aicina:

- 1) atvērt būvniecības sektoru ārvalstu būvniekiem, arhitektiem un inženieriem, atvieglot viņu dalību publiskajos iepirkumos un privātās nozares projektos;
- 2) modernizēt sertifikācijas sistēmu, mīkstinot prasības un pielāgojot starptautiskām normām, lai piesaistītu ārvalstu talantus un palielinātu resursu pieejamību.

FICIL uzskata, ka šie soļi veicinātu nozares kapacitāti, konkurētspēju un ilgtspējīgu attīstību, veicinot inovāciju ieviešanu un zināšanu nodošanu.

9. Būvkomersantu reģistrs un būvspeciālistu sertifikācija

FICIL uzskata, ka arī būvkomersantu reģistrēšanās regulējumā un būvdarbu vadītāja sertifikācijā nepieciešamas skaidras vadlīnijas, lai novērstu neskaidrības, kuriem darbu veicējiem objektā jāreģistrējas būvkomersantu reģistrā un jābūt sertificētam būvdarbu vadītājam. Piemēram, strādājot ar liftu piegādātājiem vai nomas autoceltņu pakalpojumiem, vēja elektrostaciju piegādātājiem un uzstādītājiem un tml. bieži tiek diskutēts, vai šiem pakalpojumu sniedzējiem ir nepieciešama reģistrācija būvkomersantu reģistrā un vai nepieciešama to darbinieku sertifikācija Latvijā. Šādas neskaidrības izraisa garas diskusijas ar atbildīgajām institūcijām un kavē būvdarbu virzību.

Tāpat būvspeciālistu sertifikācijas sistēma šobrīd neatzīst pieredzi, kas iegūta strādājot nekustamo īpašumu attīstītāja pusē. Šie speciālisti, kuri vada projektēšanas procesus, organizē būvdarbu iepirkumus un uzrauga būvdarbu kvalitāti un līgumu izpildi no "klienta" puses, šobrīd nevar izmantot šo pieredzi būvspeciālista sertifikāta iegūšanai vai atjaunošanai. FICIL uzskata, ka šī prakse ir nesamērīga, un piedāvā modernizēt būvspeciālistu sertifikācijas sistēmu, atzīstot šo pieredzi kā kvalifikācijas daļu. Tas palīdzētu atvieglot nozares darbību, palielināt profesionāļu pieejamību un veicināt būvniecības produktivitāti un konkurētspēju. Minētie jautājumi būtu ietverami kā nepieciešamo pārmaiņu mērķis Stratēģijā.

10. Būvniecības nozares digitalizācija

Būvniecības nozares digitalizācija ir būtisks aspekts produktivitātes un procesu efektivitātes uzlabošanai nozarē, tomēr šobrīd Būvniecības informācijas sistēma (BIS) rada nevajadzīgu administratīvo slogu. Pašreizējā sistēma prasa atbildīgajiem būvdarbu vadītājiem individuāli apstiprināt katru dokumentu, kas būtiski ierobežo viņu spēju fokusēties uz augstākas pievienotās vērtības pienākumiem, piemēram, darbu plānošanu un problēmu risināšanu objektā.

Lai to mazinātu, FICIL iesaka Stratēģijā ietvert mērķi turpināt uzlabot BIS sistēmu, novēršot liekus administratīvos šķēršļus, piemēram, atļaut darbu vadītājiem pilnvarot citus speciālistus vai darbu vadītāju palīgus veikt sākotnējo dokumentu pārbaudi un vīzēšanu, sniedzot atbildīgajam vadītājam iespēju apstiprināt dokumentus kopumā, nevis individuāli. Tāpat BIS būtu jānodrošina:

- 1) iespēja vairākiem būvdarbu vadītājiem (ne tikai atbildīgajam) pieprasīt un saņemt atzinumus par objekta gatavību;
- 2) ģenerāluņēmēja lietvežiem vai palīgiem ievietot un apstiprināt būvdarbu līgumus;
- 3) specializēto darbu vadītājiem (piemēram, inženiertīklu darbu vadītājiem) apstiprināt izmantotos materiālus savas kompetences ietvaros.

FICIL ieskatā šādi un līdzīgi BIS uzlabojumi samazinātu administratīvo slogu, paātrinātu būvniecības procesus un veicinātu nozares produktivitāti, ļaujot speciālistiem koncentrēties uz stratēģiski svarīgiem uzdevumiem.

FICIL ir pārliecināts, ka iepriekš minētie ieteikumi veicinātu Stratēģijas pilnveidošanu un tās efektīvāku īstenošanu. FICIL lūdz tos ņemt vērā tālākajā Stratēģijas pilnveidē. Tāpat FICIL ir gatavs turpināt konstruktīvu dialogu un piedāvāt savu redzējumu Stratēģijas pilnveidošanā, tādējādi sekmējot būvniecības nozares attīstību un stiprinot tās konkurētspēju.

Pielikumā:

1. 2024. gada 10. jūnija Ārvalstu investoru padomes Latvijā vēstule Latvijas Republikas ekonomikas ministrijai Nr.34/2024

Ar cieņu

Tatjana Guzņajeva
FICIL izpilddirektore

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Rīgā, 2024. gada 10. jūnijā
Nr. 34/2024

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

Par jauno būvniecības stratēģiju

Ārvalstu investoru padome Latvijā (turpmāk – FICIL) augstu novērtē iespēju izteikt sākotnējo ieskatu saistībā ar iesākto darbu pie “Būvniecības nozares attīstības stratēģijas 2025 - 2030. gadam” (turpmāk – Stratēģija). FICIL ieskatā Stratēģijas izveide ir nozīmīgs pirmais solis, lai identificētu prioritāros risināmos jautājumus nozares turpmākai attīstībai. **FICIL kopumā atbalsta stratēģijas attīstības virzienus** un uzskata, ka tie ir būtiski uzņēmējiem. Neskatoties uz to vēlamies vērst uzmanību uz vairākiem ieteikumiem Stratēģijas izstrādē.

Galvenokārt **aicinām pēc iespējas skaidri pie katra radītāja noteikt konkrētus mērķrādītājus**, lai stratēģiju būtu iespējams novērtēt un pārskatīt. Tam nepieciešams apkopot arī atbilstošus datus.

Konkurētspēja

FICIL ieskatā ir pareizi noteikt eksporta pieaugumu kā vienu no mērķiem dokumentā. Mērķis ir ambiciozs, bet rodas jautājums - kā to plānots sasniegt? Latvijā joprojām trūkst starptautisku būvniecības uzņēmumu, kas darbotos ar pastāvīgu klātbūtni. Šobrīd norit darbs pie apjomīga būvniecības projekta “Rail Baltica”, kura ietvaros noslēgti līgumi ar Francijas, Polijas un Itālijas uzņēmumu konsorcijs, tomēr tas vēl joprojām ir vienreizējs projekts un nodarbojas ar specifiskiem infrastruktūras inženierijas uzņēmumiem, kas negarantē, ka būvniecības uzņēmumi ir piesaistīti ilgtermiņā. **FICIL rosina meklēt veidus, lai piesaistītu vairāk starptautisku būvniecības uzņēmumu.**

Tāpat viens no šķēršļiem ārvalstu investīciju piesaistē ir lēnā ēku būvniecība (galvenokārt mājas un biroji), kur ievērojami atpaliekam no kaimiņiem. Latvijai vēl ir jāsasniedz diezgan ievērojams kvadrātmetru skaits. No šī izriet jautājums – kas tos būvēs (ar pieaugošu efektivitāti un divkāršu produktivitāti)? Ir skaidrs, ka primāri nepieciešams veicināt eksportu, eksportējot to, ko darām vislabāk, tomēr ilgtermiņā **ir jānodrošina iespēja, ka vietējais tirgus var mācīties arī no pieredzējušiem starptautiskiem spēlētājiem**, jo bieži tie ir komersanti, kam ir liela pieredze dažādu procesu efektīvizēšanā un zaļo tehnoloģiju piemērošanā. Uzskatām, ka būvniecības nozares stratēģijā valstij būtu jāpiedāvā atvērtība un jāveicina Latvijas būvniecības tirgus pievilcība starptautiskiem būvuzņēmējiem.

Jāpiemin, ka būtisks faktors, kas kropļo konkurenci un konkurētspēju nozarē, ir augstais ēnu ekonomikas īpatsvars. Tādēļ **ir nepieciešams pēc iespējas ātri un pārdomāti arī praksē**

iedzīvināt un ieviest mehānismus, kas ar laiku varētu samazināt ēnu ekonomikas īpatsvaru. Noteikti nepieciešams arī uzsākt darbu pie atjaunojamo energoresursu attīstības stratēģijas un meklēt risinājumus, lai mazinātu augstās (salīdzinājumā ar kaimiņvalstīm) elektroenerģijas izmaksas.

Aicinām iekļaut šādus priekšlikumus:

- Ārzemju būvniecības ekspertu un inženieru sertifikātu atvieglota atzīšana, lai šie eksperti varētu strādāt Latvijā, nenosakot papildu šķēršļus (piemēram, papildus apmācību apmeklēšanas nepieciešamību un tml.).
- Veicināt iespējas ES būvniecības uzņēmumiem piedalīties nozīmīgos dzīvojamu, biroju un infrastruktūras projektos Latvijā (piemēram, izmantojot LIAA pieejamos kanālus).
- Nodrošināt neiecietība pret nelikumīgu un neētisku rīcību būvniecības tirgū (piemēram, karteļi, ēnu ekonomika, aplokšņu algas). Stingri un konsekventi sodi likuma pārkāpējus, lai veicinātu pozitīvāku nozares tēlu. Stiprināt Konkurences padomes un VID kompetences un pilnvaras, ar mērķi veicināt godīgu konkurenci.
- Noteikt konkrētu KPI ēnu ekonomikas samazināšanai būvniecības sektorā, piemēram, zem 15% līdz 2030. gadam, balstoties uz prof. Arņa Saukas pētījuma rezultātiem².
- Harmonizēt būvniecības un būvmateriālu standartus ar galvenajiem būvniecības eksporta tirgiem.
- Rast papildu līdzekļus automatizācijas un produktivitātes celšanai paredzētajām atbalsta programmām, iespējams, pārdalot finansējumu no mazāk pieprasītām programmām uz, piemēram, aizdevumiem ar kapitāla atlaidi eksportējošiem komersantiem lielo investīciju projektu atbalstam un digitalizācijas atbalsta programmām.
- Atvieglot vēja parku saskaņošanas un realizēšanas procesus, nodrošinot reālu iespēju privātajiem investoriem būvēt (uz ilgtermiņa nomas bāzes) vēja ģenerācijas jaudas arī valstij piederošajos zemes īpašumos.
- Analizēt un skatīties, ko attiecīgajās jomās plāno kaimiņvalstis, īpaši Lietuva un Igaunija, lai nodrošinātu sinhronu pieeju un neveidotu būtiskas atšķirības noteikumos.
- Pārskatīt teritoriju plānojuma regulējumu, panākot, ka atļautās izmantošanas ir konkurētspējīgākas reģionālā līmenī un veicina investīciju piesaisti, iespēju attīstīt lielus, t.sk., atjaunīgās enerģijas projektus. Novērst nevajadzīgus ierobežojumus teritorijas plānošanas jomā. Piemēram, problēmas ir konstatētas ar jauno lielo projektu ieviešanu (attīstīšanu), jo vēlprojām ir nepilnīgs regulējums Rīgas vēsturisko zemesgrāmatu robežu pārkārtošanā – šī problēma jau ilgstoši netiek risināta, tāpēc jāizvērtē iespēja atrisināt to likuma līmenī, nevis atstājot pašvaldības izlemšanā.

Ilgtspēja

FICIL ieskatā ilgtspējas veicināšana ir būtisks virziens, kas kļūst aizvien aktuālāks un nākotnē prasīs lielākas pārmaiņas. FICIL ieskatā ir redzams, ka sabiedrībā (arī valsts amatpersonu un uzņēmēju vidū) ir **vēlprojām zema informētība un izpratne par ES ilgtspējīgas attīstības mērķiem, politiku un pieejamajiem finanšu instrumentiem.** Lai arī ir uzsākti pasākumi ēku energoefektivitātes uzlabošanas veicināšanai, šie pasākumi ir jāturpina. Tikpat svarīgi ir

---

² https://www.sseriga.edu/sites/default/files/2023-05/Enu_ekonomikas_indekss_2009_2022_0.pdf

identificēt problēmas un apzināt nepieciešamās izmaiņas, kas jau šobrīd kavē iespējamu ātrāku privātpersonu un juridisko personu ēku energoefektivitātes veicināšanu.

Norādītais mērķis, kas paredz būvdarbu laikā un būves dzīves ciklā radītā “oglekļa pēdas nospieduma” lieluma rādītāja iekļaušanu Būvniecības informācijas sistēmā (BIS) līdz 2030. gadam, FICIL ieskatā sākotnēji šķiet ar pārāk tālu ieviešanas datumu. Prasības par ēkas pilnā dzīves cikla emisiju aprēķinu (*Global Warming Potential*) pie jaunu ēku celtniecības ES Taksonomijā jau ir iekļautas šobrīd (kritēriji zināmi jau kopš 2022. gada). Lai gan jau tagad tiek strādāts saprotot, ka tirgū vēl šī prakse nav, tomēr 2030. gads ir ļoti ilgs laiks, kurā gaidīt šo rādītāju iekļaušanu.

Aicinām iekļaut šādus priekšlikumus:

- Turpināt attīstīt aprites ekonomikas principus būvniecībā, tostarp papildinot MK noteikumus Nr. 353 (zaļais publiskais iepirkums).
- Ieviest "oglekļa pēdas nospieduma" kritēriju būvniecības praksē (aprēķināšanas metode un robežvērtības atbilstoši kādai eksistējošai starptautiskai metodikai, obligāta iekļaušana BIS, utt.), sākot ar publiskām ēkām un inženierbūvēm un turpmāk paplašinot uz visām 2. un 3. kategorijas būvēm.
- Plaši informēt sabiedrību par ES Zaļo kursu, tā mērķiem, realizēšanas posmiem, sagaidāmo ietekmi uz procesiem un izmaksām, iesaisti.
- Turpināt darbu pie zaļo iepirkumu prasību ietveršanas un sinhronizēšanas ar būvniecības stratēģijā ierakstīto.
- Energosertifikātu jomā jāturpina ieviest skaidrība un kārtība, pēc iespējas pilnveidojot sistēmu Latvijā.

Administratīvo procesu uzlabošana

Mūsdienīga infrastruktūra ir ne vien svarīgs elements pievilcīgas investīciju vides izveidē, bet arī izšķirīgs aspekts visas sabiedrības labklājības paaugstināšanā, nodrošinot uzlabotu pakalpojumu pieejamību. Līdz ar to administratīvajam procesam un normatīvajām prasībām jārada vide, kas atbalsta infrastruktūras attīstību un neapgrūtina tās attīstītājus.

Primāri ir **jāturpina praksē ieviest visus pasākumus administratīvā sloga mazināšanā nekustamo īpašuma attīstīšanas procesā**, kas būtiski praksē mazinās administratīvo slogu. Tikpat svarīgi ir **turpināt regulāras diskusijas ar nozari, lai risinātu jautājumus par kuriem Valsts kancelejas organizētajās darba grupās netika panākts kompromiss vai par kuru risinājumu (izmaiņām normatīvajos regulējumos) ir vajadzīgas ilgākas diskusijas.**

Aicinām iekļaut šādus priekšlikumus:

- Īstenot un ieviest mērķus, kas ir noteikti MK 2.04.2024 apstiprinātajā informatīvajā ziņojumā “Par rīcības plānu administratīvā sloga mazināšanai nekustamo īpašumu attīstīšanas jomā”.
- Turpināt regulāri pārskatīt birokrātiskās procedūras nekustamā īpašuma attīstīšanas un būvniecības jomā, atsakoties no liekajām un vienkāršojot esošās, sasniedzot gala lietotāju

(attīstītāju, būvnieku) augstu apmierinātības līmeni un sasniedzot augstus rādītājus starptautisko vērtējumu rezultātos.

- Vienkāršot ēku renovācijas administratīvo procesu, izstrādāt standarta risinājumus tipveida ēkām, atvieglot finansējuma pieejamību renovācijai.
- Birokrātiskā sloga samazināšana būvniecības projekta dokumentācijas apstiprināšanā. "Zaļie koridori", kas praktiski darbojas. Standartiem būtu jābūt vienādiem gan vietējiem, gan starptautiskiem uzņēmumiem, bez diskriminācijas iespējām.
- Uzsākt veco būvprojektu digitalizāciju BIS. Šobrīd šie vecie projekti ir lielākoties papīra formātā, kas sarežģī projektu tālāko nodošanu būvniekam vai pasūtītājam. Esošajā brīdī nav uzlikts pienākums ieviest pārejas periodu, kas paredzētu digitalizēt vecos projektus, bet aicinām vērtēt iespēju to darīt.
- Turpināt būvniecības procesu digitalizāciju, tostarp atbilstoši EM sagatavotajam un valdības apstiprinātajam 62 pasākumu plānam; digitalizācijas procesā nodrošināt konsekvētu un pietiekami ātru lēmumu pieņemšanu, novērst jautājumu un atbildības pārlikšanu dažādiem saskaņojumiem, ekspertiem, referentiem, kas būtiski paildzina projektu saskaņošanu, motivēt ierēdņus atbildēt ātrāk nekā maksimālajā termiņā.
- Noteikt konkrētus KPI, kas paredz ka nekustamā īpašuma attīstīšanas projektu var realizēt būtiski īsākā laika periodā, piemēram, 3 gados.
- Pārskatīt normatīvos regulējumus (kas saistīti ar būvniecību), kuri valstī ir stājušies spēkā, bet praksē netiek piemēroti. Piemēram, situācijas saistībā ar inženierbūvju uzmērīšanu, kur pēc likuma nepieciešams tās uzmērīt, bet praksē tas notiek reti. Piemēram, varētu noteikt mērķrādītāju – X normatīvie akti pārskatīti katru gadu.
- Transponējot ES direktīvas Latvijā, nepieciešams piemērot pakāpenisku pieeju un plašāk iesaistīt un informēt nozari par projektu jau tā tapšanas stadijā, lai novērstu nenoteiktību un apkopotu nozares viedokļus.

Atkārtoti izsakām gatavību turpināt sadarboties ar valsts pārvaldi uzņēmējdarbības vides uzlabošanā Latvijā un **esam gatavi iesaistīties turpmākās diskusijās par Būvniecības stratēģiju līdz 2030. gadam** un sniegt priekšlikumus tās pilnveidei.

Ar cieņu

Tatjana Guzņajeva
FICIL izpilddirektore

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU